

LOKEV, RODIK, SOCERB ▶ Raziskali vsebino kraških jam Golobivnica in Socerb ter rova pri Rodiku

V jamah ni človeških kosti

V kraških jamah Golobivnica in Socerb ter v rovu opuščenega rudnika premoga Rodik ni ostankov človeških trupel. Zato pa sta jami in rov dodobra zasmeteni, so ob pregledu lokacij, kjer se Unija Istranov poklanja spominu na umrle v fobjah, ugotovili inšpektorji na ministrstvu za notranje zadeve. A vseh s svojo preiskavo niso prepričali. Dr. Mitja Ferenc pravi, da bi do morebitnih kosti lahko prišli le, če bi odstranili več metrov debelo plast odpadkov.

Inšpektorji so s svojimi ugotovitvami ovrgli trditve Unije Istranov, da so v jamah posmrtni ostanki Italijanov, žrtv fobj.

Odlagališče odpadkov

V Golobivnici so poleg motornega vozila, nekaj koles ter vrste kovinskih in komunalnih odpadkov tudi klavniški odpadki in kosti, vendar ne človeške, temveč živalske. Poleg tega je jama onesnažena z več kot meter debelo plastjo razpadajočih konzerv. Golobivnica je torej precej veliko in še vedno divje odlagališče, v katerem je po oceni inšpektorjev več kot 400 kubičnih metrov odpadkov.

S podobno nesnago je zasmetena Socerbska jama, le da je v njej še precej odpadkov iz industrije predelave rib. Pri ogledu opuščene rova rudnika črnega premoga Rodik pa

so inšpektorji našli zmečkane kovinske sode. "Gre za odpadno kovinsko embalažo, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je onesnažena z nevarnimi snovmi," so o ogledu v sporočilu zapisali na ministrstvu za notranje zadeve.

Ugotovitve inšpektorjev so skrb vzbujajoče, saj odpadki škodujejo okolju, zato morajo občine Sežana, Hrpelje-Kozina in Koper pripraviti načrt, kako bodo očistile divja odlagališča.

Ferenc: podatki niso verodostojni

Preiskava dveh jam in rova ni potekla v okviru evidentiranja in sondiranja prikritih grobišč, ki ga pod okriljem ministrstva za delo vodi zgodovinar dr. Mitja Ferenc. Lokacije na Primorskem so preiskovali inšpektorji notranjega ministrstva, pri delu pa naj ne bi sodeloval niti kriminalist Pavel Jamnik, ki je po-

Bo Unija Istranov prihodnje leto znova obiskala jama Golobivnica?

magal pri odkrivanju posmrtnih ostankov v Hudi jami.

"Vedeli smo, da ne bodo odkrili ničesar," poročilo inšpektorjev na Krasu komentira Ferenc. Poskus sondiranja Golobivnice in Socerbske jame je skupina v okviru ministrstva za delo opravila že pred leti. Ta-

krat so ugotovili, da bi morali iz jam najprej odpeljati več metrov debelo plast klavničnih odpadkov, če bi hoteli priti do zanesljivih podatkov o morebitnih žrtvah. Ostanki iz kraških pršutarn naj bi namreč na Socerbu segali devet metrov v globino jame. Pregled, ki so ga zdaj opravili

inšpektorji, naj bi bil po Ferencem mnenju premalo temeljit, če bi hoteli potrditi ali zavrniti domneve o prikritem grobišču.

Ferenc se še boji, da je bil cilj tokratnega preiskovanja kraških jam v tem, da bi italijanski organizaciji Unija Istranov prepovedali obisk in dostop do teh krajev. A tega po njegovem nimamo pravice storiti. "Pustiti je treba pravico do položitve vencev, čeprav poznavajoč zgodovino Italije Primorci to težko sprejmejo. A človečanske pravice so enake za vse."

JANA KREBELJ

Pri evidentiranju, sondiranju in odkopavanju prikritih grobišč, ki poteka pod okriljem ministrstva za delo, je prišlo do razpada sistema, meni dr. Mitja Ferenc. Po odkritju grobišča v Hudi jami se je delo tako rekoč ustavilo in sodelavci se soočajo z mnogimi težavami, pravi Ferenc.